

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2002

SEBASTIAN KLEIN, KNUD PEDERSEN og KASPER THORUP

Rapport nr 33 fra Sjældenhedsudvalget

(With a summary in English: Rare birds in Denmark and Greenland in 2001)

Indledning

Denne rapport omhandler 212 færdigbehandlede sager fra Danmark, heraf 191 fra 2002. Heri indgår 6 sager, som SU har behandlet på opfordring fra lokalrapporternes redaktioner vedrørende arter, som er udgået af SU-listen, men som skønnes at være sjældne lokalt eller er truffet på usædvanlige tidspunkter af året. Disse fund publiceres (siden Rasmussen 1997) i den landsdækkende årsrapport i DOFT, men er tillige nævnt sidst i denne rapport. 177 (83%) af de behandlede sager blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 75 og 81 de seneste 9 år. For Grønland færdigbehandlede 4 sager, og de godkendes alle. Til og med denne rapport henligger der 12 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagest i rapporten.

Den systematiske gennemgang og den regionale inddeling er som i den foregående rapport (Ortvad et al. 2002). Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første

egentlige fjerdragt), pull. = pullus (dununge), sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1950; 2) antal anerkendte og SU-godkendte fund og individer fra og med 1950 til og med 2001; 3) antal godkendte fund og individer i 2002. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales af AERC (Association of European Rarities Committees). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som 5 fund. I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (incl. unger) som ét fund, mens samme tilbagevendende individ over flere år regnes for flere fund.

Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Bånd) eller dødfunden fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Som finder(e) regnes den (de), der har været til stede, da fuglen blev opdaget/bestemt. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan

derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til SU bør det angives, hvem findereren er.

I bemærkningerne til de enkelte arter og underarter er den normale yngle- og vinterudbredelse (eller udbredelsen hvorfra danske forekomster vurderes at komme) tilføjet i parentes.

Sjældne fugle i 2002

Som en af de helt store overraskelser og ny art for landet sås en Thayers Måge to dage i januar i Hirtshals Havn og fem uger senere samme fugl én dag i Hanstholm Havn.

En Halsbåndstroland ved Skjern Enge sidst i marts blev startskuddet til et forår med mange sjældenheder. Syd- og Vestjylland bød på publikumsvenlig Kohejre, Nathejre og Sort Ibis for første gang i flere år. Ved Tane Sø kunne landets tredje Iberiske Gransanger nydes i godt en måned, og hele tre Hvidskæggede Sangere sås ved Blåvandshuk i maj. Ligeledes ved Blåvandshuk blev en Lille Rørsanger ringmærket sidst i maj. I Vejlerne kunne en Amerikansk Rørdrum høres pauke for andet år i træk (tredje fund). Foråret i Skagen var yderst rigt på sjældne fugle, med landets andet fund af Cistus-sanger foruden bl.a. Topskarv, Halsbåndstroland, Lille Skrigørn, Kejsørørn, Triel, Sneugle, Alpe-sejler, Sorthovedet Gul Vipstjert og Sydlig Nattergal. I foråret indledtes desuden hvad der udviklede sig til den hidtil største forekomst af såvel Steppehøg (19 fund) som Rosenstær (25-29).

En Gulbenet Klire ved Skjern Enge indledte en flot vadefuglesommer med Prærieløber, Terekklire (2), Damklire (6), Hvidrygget Ryle og Stribet Ryle. Sommerens største overraskelse var dog landets fjerde fund af Rosenterne på Agger Tange og i Thyborøn Havn. I efteråret var de mest eftertragtede sjældenheder Steppetornskade ved Gilbjerg hoved, landets tredje Gråsejler indtrækkende ved Ørhage, og landets tredje fund af Mongolsk Piber på Tipperne.

SU-listen

Forekomsten af Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* betragtes nu som værende veldokumenteret i Danmark, og arten er derfor udgået af listen fra og med 2003.

Listen over arter og underarter, som skal godkendes af SU, er senest publiceret i Rasmussen (1997), med ændringer i Rasmussen (1998, 1999), Thorup & Nielsen (2000), Nielsen & Thorup (2001) og Ortved et al. (2002). SU-listen kan desuden findes på http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU_listen.html. En generel vejledning i indsendelse af sager findes på

http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU.html#indsend.

SU behandler fund af arter fra alle kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de forskellige arters og underarters optræden herhjemme er det vigtigt, at alt bliver rapporteret. Der vil dog forekomme tilfælde, hvor det må skønnes, at en SU-godkendelse ikke er nødvendig, f.eks. fund af almindelige burfugle (Undulat m.fl.). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC standard inddeles de i Danmark trufne fuglearter i 5 kategorier, defineret som følger:

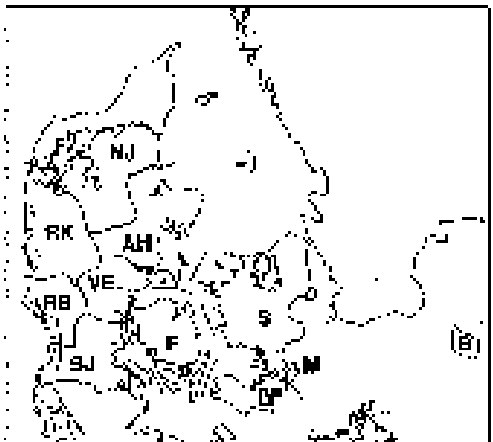
A Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950; f.eks. Vibe og Amerikansk Pibeand. Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, når fuglen ikke har været fodret eller tilbageholdt.

B Arter der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet før 1950; f.eks. Kravetrappe og Bartramsklire.

C Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. Nilgås og Fasan.

D Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde har optrådt spontant i landet; f.eks. Flamingo og Almindelig Pelikan.

E Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selv-

Adult Rosenterne, Harboøre Havn
3/7 2002. Foto: Ole Krogh.
Roseate Tern.

supplerende; f.eks. Rødrygget Pelikan, Steppeørn med stropper og ynglefund af Mandarinand.

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori **A**, **B** og **C**. Fund af arter i kategori **D** og **E** behandles også af SU, men publiceres særskilt bagest i SU-rapporten.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU bestod frem til udgangen af 2002 af følgende medlemmer: Ole Amstrup, Jan Hjort Christensen, Sebastian Klein, Henrik Haaning Nielsen, Kent Olsen, Klaus Malling Olsen, Troels Eske Ortvad, Knud Pedersen (sekretær), Palle A.F. Rasmussen og Kasper Thorup.

Sjældenhedsudvalgets adresse: Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes sjældenhedsudvalgets medlemmer samt Morten Bentzon Hansen. Takkes skal også Christian Cederroth for informationer om sjældne fugleforekomster i Sverige i 2002. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til SU og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Balearisk Skråpe *Puffinus mauretanicus*
(1/1, 34-35/38-39, 1/1)

2002: 3.9, Blåvandshuk (RB), trk., *Ulf Eschou Møller.

Ottende år i træk med fund af arten. I Sverige noteres ligeledes ét fund, 14/8 Apelviken, Varberg, Halland (C. Cederroth i brev). Arten er sjældnere i Sverige med kun 17 fund totalt. (Vestlige Middelhav; overvintrer i Middelhavet og tilstødende dele af Atlanterhavet)

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis*

(-, fra og med 1984: 32/32, 5/5)

2002: 20.1, Storebælt (S), 4K, *Kaj Jacobsen via Zoologisk Museum, København (Død). – 5-11.6, Skagen Nordstrand (NJ), ad., *Ole Gylling-Jørgensen m.fl. (Foto). – 8.8, Horns Rev, Esbjerg (RB), ad., *Kenneth Rude Nielsen, *Jan Durinck, *Henrik Skov. – 28.10-13.11, Esbjerg Trafikhavn (RB), 1K, *Svend Rønnest, Per Poulsen m.fl. via Netfugl.dk (Foto). – 31.10-13.11, Esbjerg Trafikhavn (RB), 1K, *Michael Mosebo Jensen, Martin Jessen, Bjarne Nielsen m.fl. (Foto).

Bedste år for arten siden den genoptoges på SU-listen i 1984 (udgået af SU-listen 1973-83). Arten var tidligere hyppigst forekommende i Nordjylland, men 6 af de seneste 9 fund er fra Ribe Amt, heraf 4 fra Esbjerg Havn. Fuglen fra Storebælt i januar blev fundet druknet i fiskegarn. Den var ringmærket som redeunge 15/6 1999 ved Lihou, Guernsey, Channel Islands, U.K. Også fuglen fra Esbjerg Havn 28/10 var ringmærket og kunne aflæses. Den var ringmærket som redeunge 17/6 2002 på Isle of May, Skotland. Der var med sikkerhed tale om to forskellige individer i Esbjerg Trafikhavn, eftersom den anden fugl ikke var ringmærket. (Britiske Øer og Norge)

Amerikansk Rørdrum *Botaurus lentiginosus*

(0, 2/2, 1/1)

2002: 7.5-10.6, Bygholm Vejle (NJ), paukende ♂, *Palle A. F. Rasmussen, Henrik Haaning Nielsen m.fl. (Bånd).

Efter artens overraskende optræden i Bygholm Vejle i 2001 (Ortvad et al. 2002) var det ikke uventet, at fuglen igen i 2002 ville hævde territorium samme sted. Selvom det drejer sig om samme fugl som i 2001, regnes det for to forskellige fund i opsummeringen (jf. indeledningen). (Nordamerika; overvintrer i det sydlige Nordamerika og Mellemamerika)

Nathejre *Nycticorax nycticorax* (3/3, 19/19, 1/1)

2002: 9.5, Mandø By (RB), ad., *Lars Borup, *Aina Borup m.fl. (Foto).

Fuglen rastede i Mandø-centrets have og lod sig ikke forstyrre af hverken gæstende turister eller tililende ornitologer. Tredje år i træk med fund af arten. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Kohejre *Bubulcus ibis* (3/3, 5/5, 2/2)

1999: 20.8, Værnengene (RK), ad., *Jostein Kjærandsen via Frode Falkenberg (Foto).

2002: 27.4-2.5, Haurvig, Hvide Sande (RK), ad., Erik Enevoldsen, Bjarne Nielsen m.fl. (Foto). – 24-28.6, Skjern Enge (RK), ad., *Uffe Jensen, Elisabeth Møller Jensen m.fl.

Iagttagelsen fra 1999 regnes som samme fugl, som blev set 30/7 og 24/8 1999 ved Vest Stadil Fjord (Thorup & Nielsen 2000). De to iagttagelser fra 2002 kan være samme individ, men regnes her som to fund. Medio maj sås 1-2 fugle i Sverige, som indtil da blot havde ét fund af arten (C. Cederroth i brev). (Sydvesteuropa)

Sort Ibis *Plegadis falcinellus* (13/20, 14/16, 4/4)

2002: 19-20.5 og 5-7.6, Værnengene (RK), ad., *Geert Lauritzen, Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 1-2.6, Vestamager (S), ad., *Jan Speiermann m.fl. – 7-14.6, Skjern Enge (RK), ad., *Sven Bødker, *Jens Ole Byskov, Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 22.6, Bygholm Vejle (NJ), *Henrik Stenholt. – 24.8, Bognæs (S), trk., *Ivan Olsen m.fl. – 29-31.8, Herslev, Roskilde (S), 2K, *Steen Jensen, *Arne Hastrup Larsen m.fl. – 1.9, Borreby Mose (S), *Morten Ellis Petersen.

Største forekomst i Danmark siden rekordåret 1994 med 6 fund. Iagttagelserne fra Værnengene og Skjern Enge i maj-juni regnes som samme fugl. Ligeledes regnes de 3 iagttagelser fra Bognæs, Herslev og Borreby Mose i august-september som samme fugl. Sverige havde besøg af mindst 2 fugle, som huserede på flere lokaliteter i maj og september 2002. Arten udgår af den svenske SU-liste fra og med 2003 (C. Cederroth i brev). (Sydeuropa og Centralasien; overvintrer i Nord- og Østafrika samt Sydasiens)

Knortegås *Branta bernicla*

Med karakterer svarende til **Sortbuget Knortegås** ssp. *nigricans* (0, 24/24, 5/5)

2002: 5-6.1, Ristinge Hale, Langeland (F), ad.,

*Nis Rattenborg, Henrik Knudsen. – 10.1-23.4, Sneum Sluse (RB), ad., Ole Zoltan Göller m.fl. (Foto). – 1-6.3, Helm Odde, Rømmø (SJ), ad., *Kurt Christensen, Kent Olsen m.fl. – 4.- ca 17.5, Kammerlusen, Ribe (RB), ad., Ole Zoltan Göller m.fl. – 9-17.5, Mandø (RB), ad., *Sebastian Klein, *Tim Hesselballe Hansen, *Morten Bentzon Hansen m.fl. – 18.11, Helm Odde, Rømmø (SJ), ad., Tim Hesselballe Hansen, Sebastian Klein m.fl.

Næststørste årstotal, kun overgået af 9 fugle i 2000. Underarten er nu registreret årligt og i stigende antal siden 1995. Knortegæssene i Vadehavet skifter ofte mellem flere fouragerings- og rastepladser. Det er således ikke unormalt, at den samme fugl jævnligt kan ses på flere lokaliteter i samme periode. Iagttagelserne fra Mandø og Kammerlusen regnes således for samme fund. Sverige havde tilsvarende sin næsthøjeste årstotal i 2002 med 11 observationer af 13 fugle, hvoraf hele 7 fugle sås trækkende ved Kåseberga, Skåne 20/5 (C. Cederroth i brev). (Østsibirien og nordvestlige Nordamerika; overvintrer stillehavskysten af Asien og Nordamerika)

Amerikansk Krikand *Anas carolinensis*

(0, 26/26, -)

1999: 4-13.4, Tane Sø (RB), ♂, *Bent Jacobsen, *Claus Hornemann, Kent Olsen m.fl.

Arten udgik af SU-listen fra og med 2000. (Nordamerika)

Halsbåndstroland *Aythya collaris* (0, 6/6, 2/2)

2002: 31.3-8.4, Skjern Enge (RK), ♀, *Hjalte B. Johansen, Anders Sørensen, Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 3.4, Skagen Nordstrand (NJ), ♀, *Rolf Christensen, Steen Christensen, Erik Kramshøj m.fl.

Første år med mere end ét fund. Landets første fund 16/3 1963 hun/juv. Skælskør (S) drejede sig med al sandsynlighed også om en hun (Dyck et al. 1970). Usikkerheden omkring kønsbestemmelsen af denne fugl betyder dog, at de aktuelle fund udgør landets første sikkert kønsbestemte hunner. Sverige havde ligeledes to fund i april (begge hanner) (C. Cederroth i brev). (Nordamerika)

Hvidøjjet And *Aythya nyroca* (4/4, 24/27, 0)

2001: 6-8.3, Fredericia Havn (VE), ♂, Martin Søggaard Nielsen, Klaus Malling Olsen m.fl. (Foto).

Fuglen havde tilsyneladende slidt hale, hvilket kunne indikere en fortid som burfugl. SU har dog i lighed med tilsvarende tidligere fund valgt at godkende fuglen som spontant forekommende. Fundet er det første fra marts, dog hyppigst i april (5), september (6) og oktober (6). (Øst- og Sydøsteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet og Nordafrika)

Adult Kohejre, Haurvig, Hvide Sande 25/4 2002. Foto: Ole Krogh.
Cattle Egret.

Steppehøg *Circus macrourus*

(14/14, 96/97, 19/19)

2001: 7.10, Mandø (RB), 1K trk., *Michael Fink Jørgensen, *Thorbjørn Eriksen, *Andreas Petersen.

2002: 19.4, Issehoved, Samsø (ÅH), ad. ♂ trk., *Svend Dybkjær, *Carsten Bruun, *Mogens Wedel-Heinen. – 19.4, Skagen Nordstrand (NJ), ad. ♂ trk., *Tim Andersen, *Rolf Christensen, *Erik Kramshøj m.fl. – 21.4, St. Darum (RB), 4K+ ♂, *Klaus Malling Olsen m.fl. – 23-24.4, Skagen Nordstrand (NJ), 2K trk.fors. og trk., *Alex Sand Frich m.fl. – 5-6.5, Skagen (NJ), 2K trk.fors. og trk., *Knud Pedersen, Klaus Malling Olsen m.fl. – 7.5, Skagen Nordstrand (NJ), 2K ♂ trk., *Niels Bahl, *Klaus Malling Olsen, *Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 7.5, Skagen (NJ), 2K trk., *Knud Pedersen, Klaus Malling Olsen m.fl. – 11.5, Skagen Nordstrand (NJ), 2K trk., *Klaus Malling Olsen, *Knud Pedersen m.fl. – 11.5, Skagen (NJ), 2K trk., *Svend Dybkjær, *Klaus Malling Olsen, *Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 19.5, Værnengene (RK), 2K, *Henrik Knudsen, *Lasse Strandgaard m.fl. – 21.5, Gilbjerg (S), 2K trk., *Troels Eske Ortvad, *Jens Lind m.fl. – 22-23.5, Skagen (NJ), 2K ♀ trk.fors. og trk., *Ole Gylling-Jørgensen, *Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 24.5, Lund Fjord

(NJ), 2K trk., *Henrik Haaning Nielsen. – 28.8, Agger Tange (NJ), 1K, *Reiner Petersen, *Christine Petersen. – 8.9, Stigsnæs (S), 1K trk., *Thomas Hilkjær, *Jørgen Bech. – 24.9, Mandø (RB), 1K, *Lilly Irene Sørensen, *Niels Bomholt Jensen. – 1-2.10, Mandø (RB), 1K, *Per Schiermacker-Hansen, *Palle Rasmussen. – 21.10, Mandehoved, Stevns (S), 1K trk., *Jørgen Hullbæk Christiansen. – 26-29.10, Amager (S), 1K, Preben Berg m.fl. (Foto). – 28.10, Christiansø (B), ad. ♂ trk., *Peter Lyngs. – 18-29.11, Højerup, Stevns (S), 1K, *Thomas W. Johansen m.fl. via *Fugle i felten* (Foto).

Med 19 fund blev 2002 et klart bedre steppehøgeår end det hidtidige rekordår 1999 (14). De to iagttagelser fra Mandø 24/9 og 1-2/10 regnes som samme fugl. Fotos viser med sikkerhed, at fuglen fra Amager 26-29/10 og fra Højerup, Stevns 18-29/11 var samme fugl. Tidsmæssigt er det heller ikke umuligt, at den trækkende han ved Issehoved, Samsø 19/4 var den samme, som blev set trække ved Skagen Nordstrand senere på dagen, men de er i opsummeringen regnet som to fund. Svenskerne havde med 37 fund også et flot år (max 45 fund i 2001) (C. Cederroth i brev). Modsat svenskerne, som noterede størstedelen på efterårstræk, blev majoriteten (13) af de danske fugle, vanen tro, set om foråret. (Østeuropa og Centralasien; overvintrer tropisk Østafrika, Lilleasien og Indien)

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina*

(9/♂, 83-85/♂, 2/2)

2002: 25.5, Hellebæk (S), 2K+, *Steen Søggaard. – 27.5-8.6, Skagen (NJ), 3K, *Henrik Thorhauge Rask, *Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Arten har optrådt årligt siden 1983. (Østeuropa; overvintrer sydlige og sydøstlige Afrika)

Kejserørn *Aquila heliaca* (0, 21/21, 1/1)

2002: 24.5 og 3.6, Skagen, 2K trk.fors., *Lars Borremark, *Erik Kramshøj, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Typisk fund i månedsskiftet maj/juni. I alt har der nu været 6 fund af Kejserørn ved Skagen, alle i perioden 24/5-20/6. (Sydøsteuropa og Sydrusland; overvintrer Sydøsteuropa, Mellemøsten og Nordøstafrika)

Triel *Burhinus oedicnemus* (17/22, 18/18, 1/1)

2002: 3-7.6, Skagen Nordstrand og Grenen (NJ), *Rolf Christensen, Andreas Hagerman m.fl. (Foto).

Tredje år i træk med fund af arten. 13 af de seneste 15 danske fund er fra Nordjylland, heraf er de 7 fra Skagen. Sverige havde to fund i juni og august 2002 (C. Cederroth i brev). (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer Sydeuropa og Nordafrika)

Sortvinget Braksvale *Glareola nordmanni*

(2/2, 5/5, 1/1)

2002: 10.5, Korshage, Rørvig (S), *Niels Henrik Valerius, Jørgen Bech m.fl.

6 af de 8 danske fund er fra maj-juni. Fundet er det andet for Sjælland. Sverige havde ét fund, 10/8 Vänersborgsviken, Västergötland (C. Cederroth i brev). (Sortehavsegnene og Centralasien; overvintrer i det sydlige Afrika)

Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis fulva*

(0, 15/15, 1/1)

2002: 13-19.10, Raghhammer Odde (B), 1K, *Rasmus Bisschop-Larsen, *Mads Jensen Bunch, Klaus Malling Olsen m.fl. (Foto).

Arten har optrådt næsten årligt siden 1992 (eneste undtagelse var 1997). Den aktuelle fugl blev fundet under et ornitologisk felttræf på Bornholm og udgør det hidtil seneste fund i landet. Der er dog et senere fund af en ubestemt Sibirisk/Amerikansk Tundrahjelle fra 8/11 1998 ved Kyndby Vig (S) (Rasmussen 1999). (Nordrusland; overvintrer Sydøstasien og Australien)

Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis*

(0, 14/14, 1/1)

2002: 3.8, Margrethekog (SJ), ad. *Nikolas Haass m.fl. (Foto).

Fuglen rastede i længere tid på den tyske side af grænsen i Rickelsbüller Koog. Ved en enkelt lejlighed sås den flyve over grænsen til Margrethekog, hvorfor den

Sibirisk Tundrahjelle 1K, Raghhammer Odde, Bornholm 14/10 2002. Foto: Ole Krogh
Pacific Golden Plover

også er godkendt fra Danmark. 10 af de 15 danske fund er fra juli-august. (Arktisk Canada; overvintrer i Sydamerika)

Stribet Ryle *Calidris melanotos*

(0, 45-46/46-47, 3/3)

2002: 28.4, Lønborggård, Skjern Enge (RK), *Alex B. Bühring, *Alex Sand Frich, *Erik Kramshøj. – 29.5, Borreby Mose (S), Anders Sørensen m.fl. (Foto). – 10.9, Agger Tange (NJ), 1K+, *Henrik Haaning Nielsen, *Palle A. F. Rasmussen.

Med undtagelse af 1988 og 1991 har arten optrådt årligt i Danmark siden 1985. Fundet fra Skjern Enge er det hidtil tidligste og det eneste fra april. Den tidsmæssige fordeling er herefter april 1, maj 11, juni 4, juli 14, august 9 (10 fugle), september 8 og oktober 1. (Nordamerika og Østsibirien; overvintrer Sydamerika)

Prærieløber *Tryngites subruficollis*

(1/1, 20/20, 2/2)

2002: 10.5, Dybe, Lemvig (RK), ♂, *Peter H. Kristensen m.fl. – 5.7, Værnengene (RK), 2K+, *Ole Amstrup m.fl.

Arten har optrådt årligt siden 1994. Bedste år var 1996 med tre fund. Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er maj 5, juni 1, juli 1, august 8, september 5 og oktober 3. I Sverige sås 4 fugle i efteråret 2002 (C. Cederroth i brev). (Arktisk Nordamerika; overvintrer sydlige Sydamerika)

Damklire *Tringa stagnatilis* (0, 60/79, 6/6)

2002: 16-19.6, Værnengene (RK), *Ole Amstrup, *Mogens Bak m.fl. (Foto). – 9.7-6.8, Bøjden Nor (F), 2K+, Klaus Malling Olsen m.fl. (Foto). – 17.7, Avnø (S), 2K+, *Jens Bardtrum m.fl. – 27-30.7, Tissø (S), 2K+, *Troels Eske Ortvad, *Knud Nielsen m.fl. (Foto). – 9-18.8,

Thayers Måge (2K), Hanstholm Havn 19/2 2002. Fotos: Kent Olsen/Calliope Consult.
Thayer's Gull.

Strandager (F), 1K, Michael Mosebo Jensen m.fl. via Netfugl.dk (Foto). – 6.9, Ølseماغle Revle (S), 1K, *Troels M. Krogh, Palle Hjørngaard.

Med 6 fund i 2000 og hele 10 i 2001 var det ikke helt uventet, at 2002 ville blive et godt år for Damklire. Med undtagelse af 1985, 1992 og 1998 har arten optrådt årligt siden 1983. Fuglen fra Bøjden Nor er efter al sandsynlighed identisk med fuglen, som sås samme sted 21/7-26/8 2001 (Ortvad et al. 2002). (Rusland; overvintrer tropisk og sydlige Afrika)

Gulbenet Klire *Tringa flavipes* (1/1, 4/4, 1/1)

2002: 3.6, Skjern Enge (RK), *Ole Amstrup m.fl. (Foto).

Landets tredje junifund og første fund i Ringkøbing Amt. Siden 1997 er arten registreret med ét enkelt fund hvert år, bortset fra 1998 og 2000, hvor ingen sås. I Sverige sås en fugl 1/6 i Båtafjorden, Halland (C. Cederroth i brev). (Nordamerika; overvintrer Mellem- og Sydamerika)

Terekklire *Xenus cinereus* (2/2, 28/28, 2/2)

2002: 8-9.6, Rærup, Vodskov (NJ), *Anton Thøger Larsen m.fl. (Foto). – 26-27.7, Måde Enge, Esbjerg (RB), *Jens Thalund, Per Poulsen m.fl. via Ole Amstrup (Foto).

Lille Gulbenet Klire, Skjern Enge 3/6 2002. Foto: Ole Krogh.
Lesser Yellowlegs.

For femte år i træk optrådte arten med præcis to fund! Månedsfordelingen for de danske fund ser herefter således ud: maj 10, juni 8, juli 9, august 1 og september 4. (Finland og Nordrusland; overvintrer tropisk Afrika og Det Indiske Ocean)

Thayers Måge *Larus thayeri* (0, 0, 1/1)

2002: 15-16.1, Hirtshals Havn (NJ), 2K, *Peter H. Kristensen, Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto). – 19.2, Hanstholm Havn (NJ), 2K, *Henrik Haaning Nielsen, *Søren Haaning Nielsen, Kent Olsen m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Der var tale om den samme fugl begge steder. Fundet er nærmere behandlet af P.H. Kristensen (2002). Det danske SU følger AERC TACs (Taxonomi Advisory Committee of the Association of European Rarities Committees) taxonomiske anbefalinger, men TAC har endnu ikke behandlet en eventuel opsplitning af Hvidvinget Måge *Larus glaucooides*. Ved amerikanske arter, som TAC ikke har behandlet, følges i stedet American Ornithologists' Union's officielle amerikanske liste (www.aou.org/aou/birdlist.html), og her er Thayers Måge opført som en selvstændig art. (Nordvestlige Canada)

Terekklire, Rærup, Vodskov 8/6 2002. Foto: Ole Krogh.
Terek Sandpiper.

Rosenterne *Sterna dougallii* (2/2, 1/1, 1/1)

2002: 3.7, Agger Tange (NJ) og Thyborøn Havn (RK), ad., *Peter H. Kristensen m.fl. (Foto).

Fuglen fløj frem og tilbage mellem Thyborøn Havn og sydspidsen af Agger Tange. var ringmærket på begge ben, hvilket kunne indikere en opvækst i Northumberland, England, hvor denne ringmærkningspraksis udøves (A.B. Kristensen 2002). Tredje nordjyske fund af arten og første siden 1988. Der er i alt tre fund fra Norge (www.fugler.no) og to fra Sverige (www.club300.se). I Tyskland er der blot gjort ét sikkert fund de sidste 50 år, en hun, som dannede par med en Fjordterne i Sachsen 7/6-6/7 2000 (Ludwigs & Stöber 2001). (De Britiske Øer, Bretagne og Azorerne; overvintrer tropisk Afrika)

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus*

(0, 18/22, 0/0)

2000: 29.4, Kammerslusen, Ribe (RB), ad., Ole Zoltan Göller m.fl.

Ny art for Ribe Amt. Fuglen blev senere samme dag iagttaget ved Vest Stadil Fjord, og dette fund er tidligere godkendt (Thorup & Nielsen 2000). Månedsfordelingen er april 1, maj 7, juni 4, august 1, september 1 og oktober 4. (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika).

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus*

(3/5, 78/95 ud over invasionen i 1997, 14/18)

2002: 2.5, Grønningen, Blåvand (RB), ad. i sdr., *Per Poulsen m.fl. (Foto). – 5.5, Stege Jordbassin (S), ad. i sdr., Anders Sørensen m.fl. (Foto). – 15.7, Ølseagle Revle (S), 2 1K, *Jan Schmidt, *Jakob Engelhard m.fl. – 19.7, Tissø (S), 1K, *Jan Schmidt, *Jakob Engelhard. – 19-20.7, Arreskov Sø (F), ad. i odr., *Erik Ehmsen m.fl. (Foto). – 31.7, Tryggelev Nor, Langeland (F), 1K, *Henrik Knudsen m.fl. – 3-4.8, Geddal Strandenge (RK), 1K, *Leif Novrup. – 3.8, Bøtø Nor (LF), 1K, *Michael B. Grell, *Jens Eriksen m.fl. (Foto). – 4.8, Ølseagle Revle (S), 1K, *Kim Vøttrup, Jens Søgaard Hansen m.fl. via Netfugl.dk (Foto). – 6-11.8, Karlsmosen, Egeskov, Kværndrup (F), 1K, *Flemming Byskov, *Johannes Påske, Jacob Sterup Andersen m.fl. – 10-23.8, Skjern Enge

(RK), 4 1K, *Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 12.8, Keldsnor, Langeland (F), 1K, *Thomas B. Rasmussen, *Ole Tønder. – 25.8, Rands Fjord (VE), 1K, *Kurt Hansen, *Bent Nielsen, Tommy Kaae. – 27.8, Ulvshale Nordstrand (M), 1K, *Per Schiermacker-Hansen.

Største forekomst siden invasionen i 1997, som omfattede et unikt influks af ca 2000 adulte fugle i maj og efterfølgende yngleforsøg i Tøndermarsken og på Vestamager (Grell & Rasmussen 1997). I modsætning hertil prægedes dette års invasionsagtige forekomst af unge fugle i perioden medio juli – ultimo august. Forekomsten af Hvidvinget Terne i Danmark betragtes nu som værende veldokumenteret, hvorfor arten udgår af SU-listen fra og med 2003. (Østeuropa og Rusland; overvintrer tropisk Afrika)

Sneugle *Nyctea scandiaca* (-, 54/54, 1/1)

2000: 22-30.1, Bulbjerg (NJ), 2K ♂/ad. ♀, Jens Frimer Andersen, Niels Fabek m.fl. (Foto). – 16-23.3, Hirtshals Fyr og Kjærgård Strand (NJ), 2K ♂, Kurt Prentow, Lars Pedersen via Nordfugl.dk (Foto).

2001: 21.1, Store Dyrehave, Hillerød (S), 3K+ ♀, *Brian Rasmussen m.fl.

2002: 1-6.5, Hanstholm (NJ), 2K ♂, Ole Krogh via Netfugl.dk (Foto). – 8.5, Skagens Gren (NJ), 2K ♂ trk., *Rolf Christensen, Klaus Malling Olsen, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

De 2 fund fra 2000 bringer antallet under invasionen i 1999/2000 op på totalt 21 fund. Observationen fra Sjælland 2001 regnes som samme fugl, som blev set 8/2 Porsemosen (S) og 10/3 Freerslev Hegn (Ortvad et al. 2002). Fundet fra Hanstholm og Skagen i maj 2002 drejer sig med sikkerhed om samme unge han. (Skandinavien, Finland og Rusland)

Høgeugle *Surnia ulula*

(ca 30/30, 35/35 ud over invasionen i 1983/84, 2/2)

2002: 25.9, Christiansø (B), *Peter Lyngs. – 13.10, Jægerspris Nordskov (S), Jan Graakjær Thomsen, Poul Nielsson m.fl.

Septemberfund er højst usædvanlige, og der er kun fortillfælde fra invasionen 1983/84, hvor de første Høgeugler dukkede op på Sjælland 5/9 (Boertmann et al. 1986). Det aktuelle fund fra Christiansø er desuden ny art for øen. (Skandinavien, Finland og Rusland).

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

(17/17, 29/29 ud over invasionen på Sjælland i 1999/2000, 0/0)

1999: 12-13.11, Læsø Plantage (NJ), syng., *Kent Olsen, *Kim Aaen.

Andet nordjyske fund fra invasionen i 1999/2000. Fuglen blev kun hørt, og der foreligger ingen lydoptagelse. På baggrund af den store invasion 1999/2000

NATURBUTIKKEN

DOF-salg

har sponsoreret
farvetryk
i rapporten

(Thorup & Nielsen 2000) har SU alligevel valgt at godkende fundet. Arten er i de sidste 30 år udelukkende truffet på Sjælland og i Nordjylland (17 fund). (Skandinavien, Finland og Rusland)

Gråsejler *Apus pallidus* (0, 2/2, 1/1)

2002: 25.10, Ørhage, Klitmøller (NJ), 1K, *Ole Gylling-Jørgensen, *Erik Holm Sørensen m.fl.

Fuglen sås indtrækkende og herefter rastende, hvor flere forsøg på at lande på en tagrende mislykkedes grundet kraftig slagregn. NV-europæiske efterårsfund ligger typisk i oktober-november (Dierschke 2001). Ligesom med landets andet fund 27/10 2001 Gilbjerg hoved (S) (Ortvad et al. 2002) dukkede den aktuelle fugl op i forbindelse med mildt vejr og sydlige/sydøstlige vinde. Bemærk desuden, at der dagen før sås Alpesejler i Skagen. (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Alpesejler *Apus melba* (2/2, 24/25, 2/2)

2002: 10.6, Skagen (NJ), trk.fors., *Ole Skrubbeltrang, *Svend Andersen, Knud Pedersen m.fl. – 24.10, Skagen (NJ), 1K, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Skagens 6. og 7. fund af arten. De danske fund ligger tidsmæssigt ret spredt med en lille kulmination i september. Månedsfordelingen er maj 2, juni 5, juli 5, august 4, september 7 og oktober 4. (Alperne og Sydeuropa; overvintrer i østlige og sydlige Afrika)

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* (0, 34/34, 2/2)

2002: 11.5, Korshage, Rørvig (S), trk., *Rasmus Strack m.fl. – 10.11, Ulvedybet (NJ), trk., *Peter H. Kristensen.

Arten har oprådt årligt siden 1994, undtagen i 1999. (Sydeuropa og Asien; overvintrer i den sydlige del af Sahara og savannebæltet i tropisk Afrika, Arabien og Mellemøsten)

Rødrygget Svale *Hirundo daurica* (0, 47/50, 3/3)

2002: 18.5, Høvblege Bakke (M), trk., *Thomas B. Rasmussen, *Jimmy S. Hansen. – 18.5, Fakkebjerg, Langeland (F), *Hans Rytter, *Erik Danielsen m.fl. (Foto). – 24.5, Kofoeds Enge, Amager (S), *Anders Sørensen m.fl.

Tre typiske majfund – 30 af de 50 danske fund er fra maj. Arten har været årlig siden 1993. (Sydeuropa og Asien; overvintrer savannebæltet i tropisk Afrika og Sydasiens)

Mongolsk Piber *Anthus godlewskii* (0, 3/3, 0)

2001: 16.10, Tipperne (RK), 1K, *Ole Amstrup. Landets tredje fund på fire år. Som det var tilfældet med landets to første fund, blev også denne fugl opdaget fra en kørende bil! (Mongoliet; overvintrer i Indien og Sri Lanka)

Sorthovedet Gul Vipstjert, 2K ♂, Skagen 19/5 2002.

Foto: Ole Krogh.

Yellow Wagtail, ssp. feldegg.

Gul Vipstjert *Motacilla flava*

Med karakterer svarende til **Sorthovedet Gul Vipstjert** ssp. *feldegg* (0, 10/11, 2/2)

2000: 24.5, Værnengene (RK), ♂, *Michael Schwalbe (Foto).

2002: 9.5, Grønningen, Blåvand (RB), ♂, *Uffe Jensen, *Thyge Enevoldsen, *Inger Vedel m.fl. – 19.5, Nedre Mosevej, Skagen (NJ), 2K ♂, *Svend Dybkjær m.fl. (Foto).

Fuglen fra Værnengene udviste visse karakterer som formen *superciliaris*. Sverige havde ligeledes to fund i maj (C. Cederroth i brev). (Balkan og Lilleasien; overvintrer i tropisk Afrika).

Citronvipstjert *Motacilla citreola* (0, 17/18, 2/2)

2002: 5.5, Stege Jordbassiner (M), ♀, *Thomas W. Johansen, *Tim Andersen m.fl. (Foto). – 25.5, Vidåen, Højer Sluse (SJ), ♂ trk., *Jon Lehmborg.

Med to majfund er næsten halvdelen af de danske fund nu fra denne måned: maj 9, juni 2, august 4, september 3 og november 1. Arten optræder langt hyppigere i Sverige og er derfor ikke på den svenske SU-liste. (Rusland mod vest til Baltikum og Polen; overvintrer Indien og fåtalligt Arabien).

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos* (2/2, 67/67, 5/5)

2001: 7.5-21.6, Mindelunden, Fovrfeldt, Esbjerg (RB), syng., Morten Bentzon Hansen, Jacob Bentzon Hansen m.fl. (Bånd).

2002: 1-2.5, Tipperne (RK), ringm., *Ole Amstrup, *Mogens Bak m.fl. (Foto). – 4.5, Blåvandshuk (RB), ♀ ringm., *Kenneth Rude Nielsen, Rasmus Due Nielsen m.fl. (Foto). – 6-7.5, Kroghage, Gedser (LF), syng. og iagttaget, *Ole Jensen, Ann Steffensen, Hans Lind. – 24.5, Blåvandshuk (RB), ringm., *Rasmus Due Nielsen, Kenneth Rude Nielsen (Foto). – 9.6, Ellekrattet, Skagens Gren (NJ), syng. og iagttaget, *Rolf Christensen, Alex Sand Frich, Ole Gylling-Jørgensen m.fl. (Bånd).

Arten er en typisk vestjysk specialitet. I de seneste 5 år er 13 ud af 21 fund således truffet i Ringkøbing og Ribe amter. SU behandler fortsat kun fund af sete fugle eller fund, hvor der foreligger stemmeoptagelse. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Vest- og Centralafrika)

Sortstrubet Bynkefugl *Saxicola torquata*

Med karakterer svarende til **Sibirisk Sortstrubet Bynkefugl** ssp. *maura* (0, 29/29, 1/1)

2002: 2.10, Græsholmen, Christiansø (B), 1K, *Peter Lyngs (Foto).

Det 14. fund for Christiansø. Sverige havde to fund i oktober (C. Cederroth i brev). (Rusland; overvintrer fra Mellemøsten til Sydøstasien)

Cistussanger *Cisticola juncidis* (0, 1/1, 1/1)

2002: 2.6, Grenen, Skagen (NJ), syng. og iagttaget, *Rolf Christensen, Henrik Holm Brask, Lars Pommerencke.

Andet danske fund. Landets første fund er ligeledes fra Grenen, 16/7-7/8 2001 (Ortvad et al. 2002). De to fund kunne involvere samme fugl. (Syd- og Vesteuropa)

Lille Rørsanger *Acrocephalus agricola* (0, 4/4, 1/1)

2002: 27.5, Blåvandshuk (RB), ringm., *Rasmus Due Nielsen, Kenneth Rude Nielsen m.fl. (Foto).

Landets første majfund. Fordelingen af fund er herefter maj 1, juni 2 og september 2. (Sortehavet til Kaspiske Hav; overvintrer i Sydasiens)

Hvidskægget Sanger *Sylvia cantillans*

(0, 42/42, 3/3)

2002: 4.5, Blåvandshuk (RB), ♀ ringm., Anders Sørensen m.fl. (Foto). – 18.5, Blåvandshuk (RB), ♂, ssp. *cantillans*. *Sebastian Klein, Troels Eske Ortvad m.fl. – 27.5, Blåvandshuk (RB), ♀ ringm., *Rasmus Due Nielsen, Kenneth Rude Nielsen m.fl. (Foto).

Med årets tre fund er der nu gjort i alt 11 ved Blåvandshuk, som sammen med Christiansø (16) står for over halvdelen af alle danske fund. Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er april 4, maj 31, juni 7, juli 1, september 1 og december 1. Sverige havde hele 7 fund i maj 2002 (C. Cederroth i brev). (Sydeuropa; overvintrer nordlige tropisk Afrika samt Arabien)

Iberisk Gransanger *Phylloscopus ibericus*

(0, 2/2, 1/1)

2002: 19.4-20.5, Tane Sø (RB), syng. og iagttaget, *Tim Hesselballe Hansen, Andreas Hagerman m.fl. (Bånd og Foto).

De to øvrige danske fund er 31/5-5/7 1997 Fællesskoven, Stevns (S) og 22/6-13/7 1997 Svanninge Bakker (F) (Nielsen & Thorup 2001). I 2002 havde Sverige sit første fund af arten, 19-29/5 Marma Skjutfält, Älvkarleby, Uppland – fuglen indfangedes og bestemmelsen blev

bekræftet med DNA (C. Cederroth i brev). (Iberiske halvø; overvintrer Afrika)

Humes Sanger *Phylloscopus humei*

(0, 10/10, 1/1)

2002: 30.10, Gilleleje (S), *Jan Hjort Christensen m.fl.

Første forekomst på Sjælland, og tidsmæssigt et typisk fund i månedsskiftet oktober/november. Samtlige danske fund ligger i perioden 15/10-13/11. (Himalaya og Tien Shan; overvintrer Nepal og Indien)

Brun Løvsanger *Phylloscopus fuscatus*

(0, 33/33, 1/1)

2002: 19.10, Torup Fjordholme (NJ), *Søren Skov m.fl.

Indlandsfund er usædvanlige. Fuglen sås på 12-årsdagen for landets hidtil eneste indlandsfund, 19/10 1990 Snejstrup, Thy (NJ) (Frich & Nordbjærg 1992). I Sverige noteredes tre fugle 4-22/10 2002 (C. Cederroth i brev). (Østsibirien; overvintrer Indien til Øst- og Sydøstasien)

Sydlig Stor Tornskade *Lanius meridionalis*

(0, 4/4, 1/1)

Med karakterer svarende til **Steppeornskade** ssp. *pallidirostris*:

2002: 11.10, Gilbjergshoved (S), 1K, *Jan Hjort Christensen.

Samtlige danske fund af Sydlig Stor Tornskade har tilhørt underarten *pallidirostris*, og alle er truffet i perioden 6/10-24/11. (Centralasien; overvintrer Nordøstafrika til Irak)

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor*

(3/3, 38/38, 1/1)

2002: 31.7, Porsemosen (S), 2K+, *Ole Gorm Nielsen m.fl. (Foto).

Den tidsmæssige fordeling af de danske fund er maj 14, juni 14, juli 5, august 8 og september 1. Arten optræder væsentligt hyppigere i Sverige og har ikke været på den svenske SU-liste siden 1978 (www.sofnet.org). (Syd og Østeuropa samt Centralasien; overvintrer Tropisk Afrika)

Rosenstær *Sturnus roseus*

(18/18, 45/45, 25-29/25-30)

2002: 30.5, Christiansø (B), 3K+ ♂, *Sune Jepsen, Jimmy S. Hansen, Kasper Thorup (Video). – 3.6, Christiansø (B), 3K+ ♂, *Ina Tvedel Jørgensen, Peter Lyngs m.fl. (Foto). – 5.6, Skagens Gren (NJ), 3K+ ♂ trk.fors., *Rolf Christensen, Kenneth Rude Nielsen m.fl. – 6.6, Skagens Gren (NJ), trk.fors., *Rolf Christensen m.fl. – 6.6, Flagbakken, Skagen (NJ), trk.fors., *Alex B. Bühring, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. – 6.6, Skagen Nordstrand (NJ), 2 trk.fors. (♂ og ♀), *Finn

Iberisk Gransanger, Tane Sø, Oksbøl
21/4 2002.
Foto: Kent Olsen/Calliope Consult.
Iberian Chiffchaff.

Enemark, *Knud Pedersen m.fl. – 7.6, Skagens Gren (NJ), trk.fors., *Rolf Christensen m.fl. – 7-8.6, Christiansø (B), 3K+ ♀, *Mikkel B. Lüeders, Peter Lyngs m.fl. (Foto). – 11.6, Gedser (LF), *Johannes Petersen via Hans Lind (Foto). – 25.6, Nørre Arup (NJ), *Anders Tøttrup m.fl. – 25-26.6, Lagunen Camping, Koldkær, Hals (NJ), 3K+ ♂, *Rune Søe Neergaard, Mogens Neergaard, Ole Krogh (Foto). – 1-5.7, Lønnerup Fjord (NJ), 3K+ ♂, *Søren Haaning Nielsen m.fl. – 26.7, Ølsemagle Revle (S), 2K+, *Stig Kjærgaard Rasmussen m.fl. – 10.8, Christiansø (B), 1K, *Peter Lyngs (Foto). – 10-14.8, Stubben, Københavns Nordhavn (S), 1K, *Troels Eske Ortvad, Anders Sørensen m.fl. (Foto). – 14-16.8, Gedser (LF), 1K ringm., *Rasmus Bischhoff-Larsen, *Poul Holm, Andreas Hagermann. – 24-27.8, Agger Tange (NJ), 2K+, *Alex Sand Frich m.fl. (Foto). – 24.8-21.9, Agger Tange (NJ), 2 1K fordelt med 24.8 1 eks., 25.8-15.9 2 eks. og 16.9-21.9 1 eks., *Alex Sand Frich m.fl. (Foto). – 30.8, Christiansø (B), 1K, *Mads Jensen Bunch, *Kasper Thorup. – 2.9, Gillebjerg (S), 1K, *Jan Hjort Christensen m.fl. – 4.9, Christiansø (B), 1K, *Mads Jensen Bunch. – 11.9, Rønland, Harbøre Tange (RK), 1K, *Peter H. Kristensen, *Søren Kristoffersen. – 12.9, Haurvig Kirke (RK), 1K, *Poul Jørgensen, *Mogens Bak, *Ole Amstrup. – 13.9, Bork Mærsk (RK), 2K+, *Kjeld Andersson. – 15.9, Agger (NJ), 1K, Martin Søgaard Nielsen m.fl. – 16.9, Hanstholm Fyr (NJ), 1K, *Jan Hjort Christensen. – 19.9, Sønderho, Fanø (RB), 1K, *Martin Kviesgaard, Per Jansen. – 21.9, Krik, (NJ) 1K, *Stinne Aastrup, Per W. Buchwald. – 15.10, Holmsland Klit (RK), 2K+, *Erik Enevoldsen m.fl.

Største forekomst herhjemme. Det er velkendt, at arten undertiden fortager invasioner mod nord og vest, men artens optræden i 2002 var af hidtil usete dimen-

sioner. Invasionen berørte ikke blot Danmark, men også det øvrige Nordvesteuropa. Fra Norge er rapporteret godt 30 fund med hovedparten om efteråret (www.fugler.net), og i Sverige var der ligeledes godt 30 fund (svalan.environment.se). I Storbritannien blev over 100 fugle set alene i juni måned! (Walton & Millington 2002). De bedste år herhjemme har hidtil været 1984 og 1995, hver med blot 5 fund. Observationerne i Skagen gælder højst 5 fund af 6 fugle og mindst 2 fund af 2 fugle. Der var med sikkerhed to 1K-fugle på Agger Tange 25-27/8, da de sås sammen. Fuglen fra Krik 21/9 var imidlertid med stor sandsynlighed identisk med den ene af fuglene fra Agger Tange og regnes derfor som samme fund i opsummeringen. Arten har nu optrådt årligt siden 1995. (Sydøsteuropa og Lilleasien; overvintrer Indien)

Dværgværpling *Emberiza pusilla* (0, 60/60, 2/2)

2001: 15.9, Ølsemagle Revle (S), *Morten Møller Hansen m.fl.

2002: 5-9.5, Christiansø (B), *Troels Eske Ortvad, Peter Lyngs, Mads Jensen Bunch. – 14.5, Christiansø (B), *Lars Nørgård Andersen, Peter Lyngs.

Arten er set årligt i Danmark siden 1985 bortset fra 1998. Over halvdelen af de danske iagttagelser er fra Christiansø (34 fund). (Nordfinland og Nordrusland; overvintrer Kina og Sydøstasien)

Brunhovedet Værpling/Hætteværpling

Emberiza bruniceps/melanocephala (0, 2/2, 1/1)

2002: 7.9, Hønen, Fanø (RB), 2K+ ♀, *Lars Jensen, Klaus Malling Olsen m.fl. (Foto).

Tredje danske fund af et ubestemt individ fra dette svært bestemmelige artspar. Der var divergerende meninger om fuglens art blandt observatørerne, og det foreliggende fotomateriale gør det ikke muligt med sikkerhed at bestemme fuglen. Der er i alt 17 godkendte fund af Hætteværpling og 6 af Brunhovedet Værpling. (Kazakhstan og Nordøstkina/Sydøsteuropa og Lilleasien; overvintrer Pakistan og Indien)

Brunhovedet Værbling/Hætteværbling, 1K+ ♀, Hønen, Fanø 7/9 2002. Foto: Ole Krogh.
Red-headed or Black-headed Bunting.

Rosenbrystet Tornskade, Porsemosen, Ballerup 31/7 2002. Foto: Ole Krogh.
Lesser Grey Shrike.

Kategori E: Sandsynlige eller sikre undslupne fangenskabsfugle

Category E: Likely or certain escapes

Marmorand *Marmaronetta angustirostris*

2002: 16.4-31.5, Ribe Holme (RB), Bjarne Nielsen, Martin Jessen m.fl. (Foto).

På trods af artens sjældenhed kunne Marmorand muligvis forekomme spontant i Danmark. Den aktuelle fugl var dog ualmindelig tillidsfuld over for både mennesker og potentielle prædatorer. (Spanien, Nordafrika, Tyrkiet og Mellemøsten)

Kaneland *Anas cyanoptera*

2002: 2.7, Bygholm Vejle (NJ), ad. ♂, *Lars Borup.

Fuglen viste ikke tegn på at være undsluppet fra fangenskab, men europæiske fund regnes generelt ikke for spontane. (Sydvestlige Nordamerika; overvintrer Mellemamerika)

Jomfrutrane *Anthropoides virgo*

2002: 31.1-12.2, Sydfalster (LF), ad., Gert Jeppesen via *Fugle i felten* (Foto).

Der er godkendt 6 fund i kategori A. Den aktuelle fugl havde dog tydeligt afklippet vinge og var forsynet med plasticringe. (Centralasien; overvintrer Indien, Pakistan og Sudan)

Ørkenfinke *Rhodospiza obsoleta*

2002: 27-28.4 og 1.5, Svenstrup, Hammel (ÅH), ad. ♂, *Esther Høeg, *Vagn Høeg via Carsten Høeg (Foto).

Arten er overvejende standfugl og ikke potentiel gæst i Nordeuropa. (Tyrkiet og Mellemøsten)

Hybrider

Records of hybrids

Pibeand × Amerikansk Pibeand

Anas penelope × *americana*

2002: 12-13.4, Skjern Enge (RK), ♂, *Carsten G. Laursen, Ole Amstrup m.fl.

Der foreligger nu 4 godkendte fund af denne hybrid.

Troldand × Halsbåndstroldand

Aythya fuligula × *collaris*

2001: 23-24.4, Rejsby Sluse (RB), ad. ♂, *Kurt Christensen, *Susanne O. Petersen, Jens Søgaard Hansen m.fl. (Foto).

2002: 3.3-20.4, Sdr. Farup Klæggrav (RB), ad. ♂, Kent Olsen m.fl. (Foto). – 6. og 19.5, Skjern Enge (RK), ad. ♂, *Jan Hjort Christensen m.fl. – 20.11 og 2.12, Sdr. Farup Klæggrav (RB), ad. ♂, Peter Nielsen, Kurt Christensen m.fl. (Foto).

Alle iagttagelser drejer sig om samme fugl.

Grønland - Kategori A

Fjeldvåge *Buteo lagopus*

2002: 27.9, Ilulissat, 1K, Peter Nielsen (Foto).

Tredje grønlandske fund. Arten er vidt udbredt i Nordamerika, hvorfra den aktuelle fugl formodentlig stammer. (Nordamerika og Nordeuropa)

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

2001: 7.7, Søndre Igaliku, *Knud Falk, *Søren Møller.

Tredje grønlandske fund. De to første var fra 25.9 1872, 1K, Qeqertarsuaq og 2.10 1918, 1K ♂, Nuuk

(Boertmann 1994); begge disse fugle tilhørte ssp. *carolinensis*, hvis nærmeste ynglepladser er på Newfoundland. Det nye fund tilhører formodentlig også denne form. (Nordamerika, Europa og Asien)

Lille Korsnæb *Loxia curvirostra*

2001: 14.7, Narsarsuaq, 10 eks., *Knud Falk, *Søren Møller. – 16.7, Qassarsuk, ♀/juv., *Knud Falk, *Søren Møller.
(Nordamerika og Europa)

Årsrapporten

Species considered for regional reports

Stellersand *Polysticta stelleri* 2002: 15.3, Skagen Havn (NJ), ad. ♂, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Sanderterne *Gelochelidon nilotica* 2002: 7.8, Øsemagle Revle (S), ad., *Rune Palmquist, *Erik Reimer.

Hvidhalsed Fluesnapper *Ficedula albicollis* 2002: 10.5, Vest Stadil Fjord (RK), ♂, *Gorm Vognsen Jensen, *Paul Erik Thomsen.

Fyrremejse *Parus montanus* 2002: 31.3, Borris Hede (RK), *Erik Enevoldsen. – 6.7, Skjern Enge (RK), *Henrik Kisbye, *Susanne Jakobsen.

Korttået Træløber *Certhia brachydactyla* 2002: 17.2, Hald Hovedgaard (NJ), syng., *Egon Mogensen, *Stinne Aastrup.

Endnu ikke færdigbehandlede sager

Records still under consideration

Mørkbuget × Sortbuget Knortegås *Branta b. bernicla* × *nigricans* 2002: 10.- ca 17.5, Kammerslusen, Ribe (RB), ad.

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 2002: 3.9, Sydvestpynten, Amager (S), imm. trk.

Amerikansk Dværgryle *Calidris minutilla* 2002: 22-24.7, Grønne Ejland, Grønland (Foto).

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides* 2002: 20.8-8.9, Kolding Havn (VE) (Foto).

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* 2002: 7.6, Stormengene, Rømhø (SJ), ad. (Foto).

Gråsejler *Apus pallidus* 1987: 19.10, Christiansø (B), 1K ringm. (Foto).

Gul Vipstjert *Motacilla flava*, ssp. *feldegg* 2002: 20.5, Gilleleje (S), ♂.

Sortstrubet Drossel *Turdus ruficollis atrogularis* 2002: 9.10, Spodsbjerg Fyr, Hundested (S), 1K ♂.

Cistussanger *Cisticola juncidis* 2002: 18-25.8, Sønderho, Fanø (RB), syng.

Lille Gulbug *Hippobolais caligata* 2001: 16.10, Neksø Havn (B) (Foto).

Lille Fluesnapper *Ficedula parva*, ssp. *albicilla* 2002: 16.9, Klydesøreservatet, Amager (S), 1K ringm. (Foto).

Ensfarvet Stær *Sturnus unicolor* 2002: 18.4-27.5, Tane Sø (RB), 2K+ ♂ (Foto).

Forkastede sager

Records not accepted

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* 2002: 24.2, Gilleleje (S). – 1.9, Tversted Strand (NJ), trk.

Balearisk Skråpe *Puffinus mauretanicus* 2002: 28.10, Rågeleje (S), trk.

Sortbrynet Albatros *Diomedea melanophris* 2002: 15.10, Lyngvig Fyr (RK). – 28.10, Gilleleje (S).

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* 2002: 4.7, Rubjerg Knude (NJ), 2-3K.

Sortbuget Knortegås *Branta bernicla nigricans* 2002: 12.1, Stavns Fjord, Samsø (ÅH). – 20.4, Agerø (NJ), ad. – 19.10, Horneby Sand (S), 5 eks.

Amerikansk Pibeand *Anas americana* 2002: 23.3, Husby Klit (RK), ♂ trk.

Amerikansk Sortand *Melanitta nigra americana* 2001: 29.4, Nakkehoved, Gilleleje (S), 2K ♂.

Kongeederfugl *Somateria spectabilis* 2002: 23. eller 24.11, Frederikshavn (NJ), ad. ♂.

Ådselgrib *Neophron percnopterus* 2002: 5.4, Højmark, Skjern (RK), ad.

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 2000: 3.5, Gjerrild (ÅH), trk. – 2002: 15.9, Dovns Klint, Langeland (F).

Ubest. skrigeørn *Aquila clanga/pomarina* 2002: 5.9, Rosenvold (VE).

Kejserørn *Aquila heliaca* 2002: 5.9, Rosenvold (VE), 2-3K.

Steppehøg *Circus macrourus* 2002: 2.8, Tulstrup, Hillerød (S), ad. ♂.

Lille Tårnfalk *Falco naumanni* 2002: 16.4, Øresund ud for Kastrup (S), trk.

Eleonorafalk *Falco eleonorae* 2002: 17.10, Skallingen (RB), 2K+ ♀.

Stribet Ryle *Calidris melanotos* 2001: 19.8, Højer (SJ), 1K.

Damklire *Tringa stagnatilis* 2002: 4.8, Tissø (S).

Sølvmåge *Larus argentatus*, ssp. *smithsonianus* 2001: 3.11, Hvide Sande (RK), 1K.

Ringnæbbet Måge *Larus delewarensis* 2002: 1.4, Øsemagle Revle (S), 2K

Gråsejler *Apus pallidus* 2001: 13.10, Svaneke Fyr (B).

Hvidrygget Spætte *Dendrocopos leucotos* 1998: 22.6, Amstrup, Odder (ÅH), ♂.

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* 2002: 21.5, Gilbjergshoved (S), trk. – 22.5, Korsbage, Rørvig (S), trk.fors.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* 2002: 25.5, Skagen (NJ), ♂.

Sortstrubet Drossel *Turdus ruficollis atrogularis* 2002: 10.5, Vejrum Kirkegård (RK), ♀. – 27.9, Holte (S), ad. ♂.

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* 2002: 22.5, Brabrandstien, Århus Å (ÅH), syng.

Topmejsse *Parus cristatus* 2002: 1-11.11, Glumsø Sø (S)

Fyrremejse *Parus montanus* 2002: 27.4, Myremalmplantagen, Ilskov (RK).

Hætteværling *Emberiza melanocephala* 2000: 13.4, Søby Brunkulslejer (RK), ad. ♂.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 2001

In 2002 the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) processed 212 Danish records (including 6 records on behalf of the regional reports) of which about 83% were accepted, and accepted 4 records from Greenland.

The main section of the report includes species on the Danish list belonging to categories A, B and C according to the AERC standard. Species belonging to category D and E and records involving hybrids are treated after the main section, as are the sections dealing with records from Greenland, records considered for the regional reports, records still under consideration, and records not accepted.

For each record the following details are included: 1) year and date, 2) location (see map for regions), 3) number of individuals if more than one, 4) other details if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and 5) name of observer(s), with finders marked by asterisks. Where applicable, documentation by photo (Foto), video (Video), audiotape (Bånd) or corpse (Død) is indicated.

The numbers in brackets after the species name refer to, respectively, the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark 1) before 1950, 2) from 1950 to 2001 incl., and 3) in 2002.

The present report adds one new taxon to the Danish list: Thayer's Gull *Larus thayeri*. Other remarkable records from 2002 were the second record of Zitting Cisticola *Cisticola juncidis*, third records of American Bittern *Botaurus lentiginosus* (same booming male as in 2001), Pallid Swift *Apus pallidus*, and Iberian Chiffchaff *Phylloscopus ibericus*, and massive occurrences of Pallid Harrier *Circus pygargus* and Rose-coloured Starling *Sturnus roseus*. The occurrence of White-winged Black Tern *Chlidonias leucopterus* is now considered well documented and the species is removed from the list of species considered.

Referencer

- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddr Grønland, Biosci. 38.
- Boertmann, D., K.M. Olsen & B.B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35-57.
- Dierschke, J. 2001: Erstnachweis des Fahlseglers *Apus pallidus* für Helgoland. – Orn. Jahresber. Helgoland 11: 71-75.
- Dyck, J., J. Ramsøe Jacobsen, E. Kramshøj & J. Rabøl 1970: Rapport fra sjældenhedsudvalget med oversigt over godkendte forekomster 1965-1969. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 64: 126-112.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.

- Grell, M. & L.M. Rasmussen 1997: Første ynglefund af Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 68: 121-124.
- Kristensen, A.B. 2002: Rosenterne på Agger Tange. – Fugle i felten 8(4): 36.
- Kristensen, P.H. 2002: Thayers Måge - gæst fra arktisk Canada. – Fugle i felten 8(2): 24-26.
- Ludwigs, J.D. & N. Stöber 2001: Eine Mischbrut zwischen Rosen- *Sterna dougallii* und Flussseseschwalbe *S. hirundo* in Deutschland. – Limicola 15: 249-258.
- Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153-166.
- Ortvad, T.E., K. Pedersen & K. Thorup 2002: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 147-160.
- Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127-140.
- Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157-170.
- Walton, P. & R. Millington 2002: The Birding Review of 2002. – Birding World 15: 509-524.

Rettelse til SU-rapport nr 32, DOFT 96: 147-160, 2002

s. 150, Purpurhejre *Ardea purpurea* 2001: 1-10.10, Klydesøen, Vestamager (S), 1K, skal være 1-18.10.

Antaget 22. oktober 2003

Sebastian Klein (badensgade@mail.tele.dk)
Badensgade 19, st.
2300 København S

Knud Pedersen (knud.p.skagen@mail.tele.dk)
Eratosvej 20
9990 Skagen

Kasper Thorup (kthorup@zmuc.ku.dk)
Zoologisk Museum
Universitetsparken 15
2100 København Ø